

George Ishak, coordinador de Kifaya, una plataforma opositora formada per intel·lectuals progressistes.

més de cinc persones, dona impunitat a les forces de seguretat i permet que tribunals militars jutgin civils. Com a resultat, ha provocat el que molts consideren el gran mal d'Egipte, l'extrema feblesa dels partits polítics. Alhora, paradoxalment, s'han reforçat els Germans Musulmans, la veterana formació islamista que, tot i que il·legal i víctima sovint de la repressió policial, ha pogut estendre els seus tentacles a través de les mesquites i la xarxa caritativa amb què supleix les deficiències dels serveis socials. A la seu al Caire dels Germans, el seu número dos, Mahmud Ezzat, assegura que en unes eleccions netes obtindrien un 30% de vots. I Mubàrak? El mateix, respon.

Per a Diaa Rashwan, analista polític del Centre Al-Ahram, "els egipcis no confien en el que està passant, i això continuarà així fins que tots els partits, inclosos els islamistes, puguin participar". George Ishak, coordinador de Kifaya ("Ja n'hi ha prou"), la plataforma opositora que van formar l'any passat un grup d'activistes, intel·lectuals i representants de la societat civil, va més enllà i assegura que els egipcis viuen en una "cultura de la por", que fa que la política els sembli una activitat semiil·legal que els ha de portar més maldecaps que beneficis.

**Una nova generació d'activistes.**  
Acostumats a veure soldats i policia

arreu —n'hi ha en llocs tan pacífics com els cementiris—, molts dubten que valgui la pena arriscar-se per una causa que creuen perduda. Amb tot, Kifaya i la seva branca de joves militants, precisament, o els centenars de voluntaris que es van posar a disposició de les ONG per fer d'observadors durant la jornada electoral, són una prova que els egipcis han començat a perdre la por, com assenyala el sociòleg i activista prodemocràtic Saad Eddin Ibrahim. "Les eleccions han envalentit la gent i reduït la imatge de Mubàrak a una dimensió humana. Ja no està més enllà de les crítiques", ha escrit. L'experiència de protestar i controlar les eleccions, opina, ja ha fet créixer una nova generació d'activistes i de líders de la societat civil, "que tindran un impacte en els pròxims anys".

Ishak, un gat vell de setanta anys, és pessimista i assegura que quan els EUA i Europa hagin oblidat les eleccions, el règim els farà pagar cara la gosadia. "La llibertat té un preu molt alt en aquest país", subratlla amb una barreja d'eufòria i desafiament mentre participa en una manifestació més contra Mubàrak. Tothom s'aguanta la respiració. La veritable prova de foc de les intencions del rai seran les pròximes legislatives de novembre.

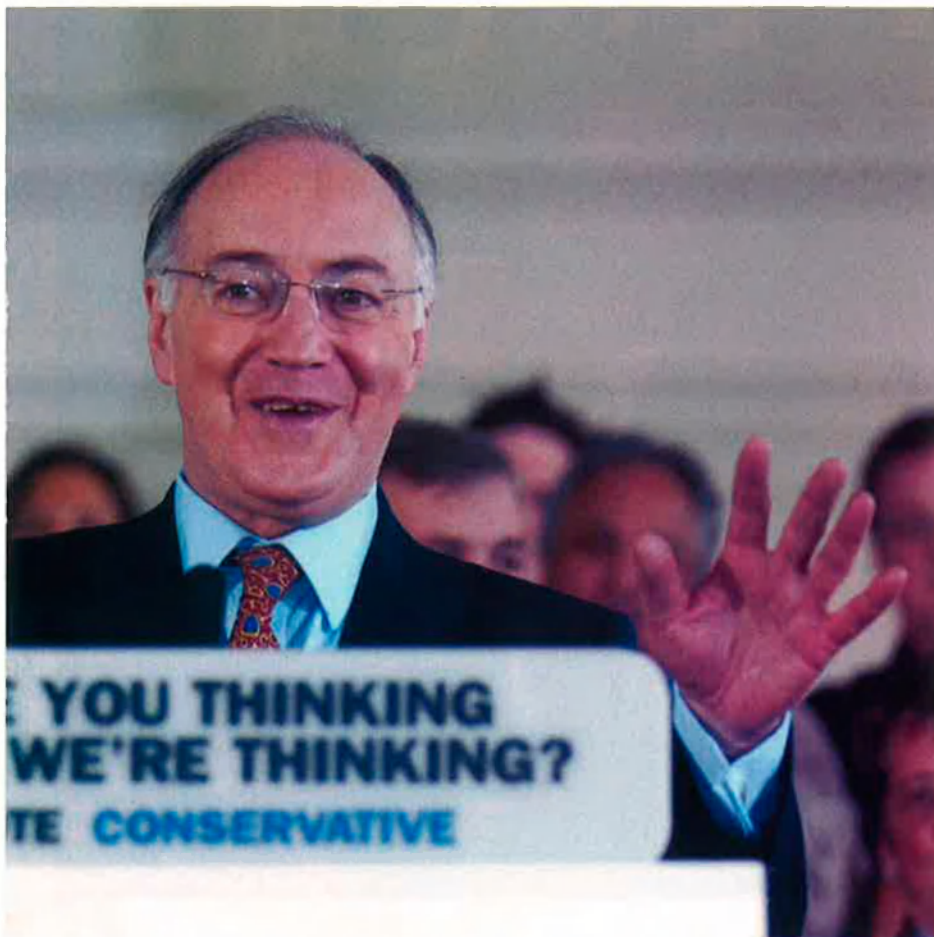
*Lali Sandiumenge*  
El Caire

Michael Howard s'ha mostrat incapaç de proporcionar una victòria al seu partit. Tony Blair ha estat un contrincant massa fort. Ara el Partit Conservador haurà d'eleger un nou candidat que pugui, primer, canalitzar l'oposició al laborisme i, després, presentar-se amb garanties a les pròximes eleccions.



**K**enneth Clarke, als seus seixanta-cinc anys i amb l'experiència d'haver ocupat les carteres d'Economia i Interior durant el segon govern de John Major com a únic bagatge polític per oferir, apareix gairebé cada dia en els titulars de la premsa britànica. Com mai abans, aquest pes pesant del conservadorisme desplega una energia abassegadora: portada rere portada plouen els comunicats, les imatges de visites arreu de l'illa i les mostres de suport i adhesions d'antics ministres i també presidents del partit perquè els 196 diputats *tories* incloguen Clarke en la breu llista entre la qual uns 400.000 militants hauran d'escollir el seu candidat a primer ministre i líder a la Cambra dels Comuns.

Clarke pertany a una generació de conservadors acostumada a portar les regnes del país, la del segle XX; fins i tot en els escassos moments en què un primer ministre laborista passatgerament residia a Downing Street. Clarke pertany, també, a una generació de diputats conservadors que Margaret



## Els porcs no troben el mercat

La conferència anual que celebrarà el Partit Conservador l'octubre vinent escenificarà la dimissió de Michael Howard i l'obertura del procés d'elecció d'un nou líder capaç de posar fi a l'era Blair.

Thatcher va arraconar en els bancs del darrere del palau de Westminster. Llavors el titllaven de formar part de "l'esquerra de la dreta". Però recorda avui la societat britànica aquell Clarke, que des dels anys noranta, i a l'empara de l'ocàs de la Dama de Ferro, s'ha afeinat una vegada i altra a presentar la

seua candidatura al lideratge del Partit Conservador? Recentment, fins i tot, s'ha dedicat a abandonar els posicionaments europeistes que el definiren ideològicament en el passat tant com li feren perdre la cursa el 2001, quan Ian Duncan Smith se li avançà per 35.059 vots. En un moviment dialèctic dramà-

tic, Clarke ha posat a més a més el dit a la ferida: ha assegurat que ell és "l'únic a qui Tony Blair tem". Kenneth Clarke juga totes les cartes que ha anat col·leccionant durant la seua carrera al Parlament, i ho fa sense estalviar ni una gota de suor perquè sap de sobres que aquesta és l'última oportunitat. Per a ell, s'entén.

Les enquestes mostren que l'opinió pública segueix la publicada i un 40% de l'electorat conservador votaria el Kenneth Clarke que, vestit amb barret i amb la cigarreta als llavis, evoca amb vaguetat els cèlebres perfils de Winston Churchill. Tanmateix, és David Davis qui, amb 62 diputats oficialment a favor, compta de moment amb millors possibilitats per liderar l'oposició al laborisme. Nascut a York el 1948, Davis va créixer en una llar de protecció oficial, tret biogràfic que, a parer d'alguns comentaristes de la BBC i *The Guardian*, el seu nas trencat demostra. Per als columnistes de *The Times* i *The Economist*, això explica que Davis defensi un nou sistema per escollir el pròxim líder conservador: Davis proposa que siguin els seus membres els que redacten la llista, i els diputats els que, finalment, n'assenyalen el vencedor i no al revés, com succeeix ara. De fet, la discussió sobre els mecanismes dels comicis interns comença perillosament a acaparar més espai que la disputa pel lideratge. Michael Howard, abans de sortir d'escena, ha expressat la voluntat d'esmenar el procés perquè només els diputats, només als despatxos de Westminster, es prenga la decisió. Francis Maude, actual president del Partit Conservador, li ha fet costat amb l'argument que la participació de les bases "produirà el caos institucionalitzat".

Altres noms que podrien presentar candidatura són els de George Osborne, el jove Osborne, l'actual responsable d'affers econòmics del partit que ha gosat equiparar la seua figura en el món conservador a la del sorgiment de Tony Blair en el si del laborisme derrotat de la centúria anterior; més encara, Osborne creu que, "sobretot, no carregue amb el desavantatge de Blair, no tinc un Gordon Brown [ministre d'Economia i aparent oposició interna de Tony Blair] assegut a la meua taula". Menys probable, tot i que no absurd, seria que Liam Fox o Theresa May,



Els sectors més liberals del Partit Conservador han advertit que si no practiquen una renovació a fons, el seu partit continuarà "regalant legislatures a Blair". En la foto, el primer ministre amb la seva esposa, Cherie.

membres del gabinet de Michael Howard, hi provaren sort.

**Fam de govern.** "Líderar els conservadors és com dur els porcs al mercat", va deixar dit Stanley Baldwin, que dirigí el partit durant els anys vint i trenta del segle XX. En efecte, per trobar opinions d'un criticisme sever per no dir grollerament destructiu sobre la dreta britànica només cal regirar una mica entre els papers escrits entre les pròpies files. Norman Tebbit, ministre en temps de Thatcher, ha enviat a *The Daily Telegraph* a la darrereria d'aquest agost un article que comença així: "A banda de donar feina als polítics professionals, per a quina altra cosa serveix el Partit Conservador?" En els seus ja famosos diaris —part dels quals la BBC va transformar en sèrie—, un altre ministre de la Dama de Ferro, Alan Clark, esbossa sense recança la dinàmica del partit: "La motivació del Partit Conservador en tots temps i tant de manera col·lectiva com individual són les ganes pel poder. Quan és controlat, el partit floreix. Però quan és frustrat, el partit retorna comprensiblement al canibalisme."

Des de fora, la lectura no és menys pessimista. L'analista Roy Hattersley creu que "Gran Bretanya corre el perill de convertir-se en un estat amb un sol partit polític, i el Partit Conservador en té quasi exclusivament la culpa".

I cal considerar igualment les pressions dels finançadors particulars, com és el cas de Mr. Smart Wheeler, que amb 7,5 milions d'euros d'un sol cop va esdevenir el capitalista amb la major donació feta mai al partit. Wheeler ha manifestat que vol "un líder que realment defensi la institució del matrimoni entre un home i una dona, i que posi fi a la permissivitat dels anys seixanta que han convertit la societat britànica en víctima d'adolescents violents, beguts i maleducats."

El dia 3 d'octubre, doncs, la conferència anual del Partit Conservador, que enguany se celebrarà a Blackpool South, haurà de donar més d'una resposta: pel cap baix haurà de donar algun símptoma de bona salut. Michael Howard, com abans William Hague i Ian Duncan, presentarà la dimissió després d'haver patit una agra derrota davant el colós del Partit Laborista. No

sembla realista, en canvi, esperar que abandone alhora l'escó i acudisca a un partit de criquet, com va fer John Major el 1997, l'any en què el pitjor malson de la dreta britànica es va convertir en realitat. Ara bé, si no hi ha una "renovació veritable", amenacen els sectors més liberals, el Partit Conservador continuarà "regalant legislatures a Tony Blair".

En efecte, aquest és l'espectre terrible del passat pròxim i el present que cada quatre anys esdevé realitat no obstant els immensos cabals d'imaginació que la maquinària interna conservadora tracta de posar en curs, el fantasma que creua amb la mirada sardònica davant els nassos de David Davis i Kenneth Clarke i d'aquells que els seguiran: només un 12% dels britànics afirma haver-se interessat per alguna informació referent a la conferència de Blackpool South.

I d'altra banda, si algú es pensa que Tony Blair és dels que espera a rebre regals, s'equivoca.

Victorià Jiménez  
Londres